

UCHWAŁA NR XXIV/111/08
RADY MIEJSKIEJ CHOJNOWA
z dnia 26 czerwca 2008r.

w sprawie przyjęcia Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną
Miasta Chojnowa na lata 2008-2013

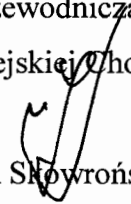
Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), art. 17 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 ze zm.), Rada Miejska Chojnowa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Chojnowa na lata 2008-2013, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Chojnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Chojnowa

Jan Skowroński

Załącznik do Uchwały Nr XXIV/111/08 Rady Miejskiej Chojnowa z dnia 26 czerwca 2008

**SYSTEM PROFILAKTYKI I OPIEKI
NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
MIASTA CHOJNÓW
NA LATA 2008-2013**

MARZEC 2008

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ.....	5
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	7
3. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W MIEŚCIE	10
4. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA	25
5. UWAGI KOŃCOWE.....	33

WSTĘP

W polityce społecznej kwestie dziecka traktujemy z wielką uwagą. Dzieje się tak, gdyż dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Tymczasem, mimo wysiłków społeczeństwa, sytuacja dzieci i rodzin w naszym kraju daleka jest od stanu zadawalającego. Szansą na poprawę tego stanu rzeczy jest budowa lokalnych systemów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Niniejszy dokument został opracowany w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnowie** przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest zgodny z art. 17. ust. 1. pkt 13. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i ma na celu wzmocnienie pozycji dziecka i rodziny na terenie miasta.

W systemie opieki nad dzieckiem – definiowanym jako obszary usług społecznych, których zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź w sytuacjach społecznych – tradycyjnie rozróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach, tj. dziećmi z różnego rodzaju dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi oraz opiekę nad dziećmi i młodzieżą z problemami psychospołecznymi, włącznie z osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem.

Do najważniejszych elementów charakteryzujących kierunki zmian większości systemów opieki nad dzieckiem i rodziną należą:

- ekologiczne podejście do rodzicielstwa,
- zachowanie równowagi między ochroną dziecka a utrzymaniem rodziny,
- respektowanie punktu widzenia rodziców,
- model negocjacyjny jako zasada pracy z rodzinami dzieci o specjalnych potrzebach,

- zwracanie uwagi na kwestię praw dziecka i ich respektowanie,
- troska o zachowanie właściwych proporcji.

Rodzicielstwo uznawano dotąd za izolowany i jednokierunkowy proces, ograniczający się do wychowywania dzieci przez rodziców. Jeśli nastawienie rodziców wobec dziecka nie było pozytywne lub jeśli brakowało im wiedzy bądź umiejętności pedagogicznych i sprawy przybierały zły obrót, społeczeństwo uznawało rodziców za winnych, a dzieci trafiały do placówki opieki instytucjonalnej albo do rodziny zastępczej. Chociaż mówiło się o opiece nad dziećmi, w rzeczywistości była ona rozumiana raczej jako ochrona dzieci lub pomoc dzieciom znajdującym się w niebezpieczeństwie.

Nowe osiągnięcia psychologii dowiodły, że rodzicielstwo to przede wszystkim proces dwukierunkowy i cyrkularny. Wpływ rodziców na dzieci, w zależności od cech dziecka, może być różny. Podobnie efekty niektórych działań rodzicielskich są funkcją temperamentu dziecka.

Podejście ekologiczne podkreśla, że w opiece nad dziećmi powinno się uwzględniać dziecko i rodziców jako indywidualne jednostki, a także cały system rodzinny oraz środowisko. Oznacza to, że w większości krajów europejskich z coraz większą rezerwą podchodzi się do umieszczania dziecka w instytucji opieki lub w rodzinie zastępczej oraz że powstaje coraz więcej programów skoncentrowanych na rodzinie i podejmuje się coraz więcej działań wspierających rodzinę.

Preferuje się różnego rodzaju „edukacyjne wsparcie rodziny”, organizowane przez ośrodki opieki dziennej czy rodziny zastępcze oferujące opiekę dzienną. Rodzice są wspierani przez te ośrodki lub rodziny w radzeniu sobie z codziennymi problemami domowymi i wychowawczymi. Warto zwrócić również uwagę na bardziej zróżnicowane formy usług nastawionych na udzielanie pomocy większej liczbie dzieci i młodych ludzi, nasilającą się tendencją do umieszczania dzieci pod opieką krewnych oraz rosnące wysiłki w pozyskiwaniu profesjonalnych opiekunów, przygotowanych do pracy z młodymi ludźmi manifestującymi złożone problemy.

1. KWESTIA RODZINY I DZIECKA W POLITYCE SPOŁECZNEJ

Kwestie rodziny i dziecka stanowią zasadniczy przedmiot zainteresowania polityki społecznej. Działalność na rzecz rodzin dotyczy wyrównywania pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzenia im równych szans oraz asekurowania w obliczu ryzyka życiowego. Działania podejmowane na rzecz dzieci mają przede wszystkim na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często

przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu miasta lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma

prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym aktem prawnym zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przynależności Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przynależności nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność pogodzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. DIAGNOZA SYTUACJI DZIECKA W MIEŚCIE

Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet, przekazanych zarówno liderom lokalnej społeczności, jak i placówkom edukacyjnym. W niniejszej diagnozie pominięto badanie metodą SWOT, ponieważ zostało ono przedstawione w strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych miasta.

3.1. NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA I PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ

Identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie miasta jest jednym z najistotniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy dzieci, młodzieży i rodziny, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MOPS-u, radnych, mieszkańców miasta.

Z wypowiedzi ankietowanych wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Bariery ograniczające możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym

Z ankiet wynika, że młodzież i dzieci mieszkające na terenie miasta natrafiają na następujące bariery:

- bariery finansowe wynikające z niskich zarobków rodziców lub bezrobocia,
- niewystarczająca opieka ze strony rodziców, powodowana m.in. ich migracją zarobkową,
- ograniczona liczba alternatywnych form i – co się z tym wiąże – miejsc spędzania czasu wolnego,

- ograniczony dostęp do infrastruktury kulturalnej,
- ograniczone możliwości wypoczynku w okresie letnim i zimowym,
- ograniczona liczba zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- bariery komunikacyjne utrudniające dojazd do szkoły i na zajęcia dodatkowe.

Problemy

Głównymi problemami, do rozwiązania których miasto musi znaleźć odpowiednie warunki i możliwości, aby poprawić sytuację dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym, są:

- niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodzin – niski poziom zainteresowania dzieckiem oraz ograniczony nadzór,
- łatwy dostęp do środków uzależniających, czego wynikiem są coraz częstsze przypadki sięgania przez uczniów po używki,
- nierówne szanse edukacyjne, szczególnie w przypadku dzieci pochodzących z rodzin ubogich,
- opuszczanie zajęć szkolnych,
- niemożność konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz korzystania z obiektów kulturalnych,
- negatywne oddziaływanie środowiska.

Co należy zmienić?

W celu poprawy istniejącej sytuacji ankietowani zaproponowali następujące rozwiązania w poszczególnych obszarach:

1. Działania w zakresie poprawy sprawności, upowszechniania sportu i organizacji wypoczynku:

- organizowanie różnych form aktywnego wypoczynku w czasie wolnym od nauki,
- organizowanie i dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego,
- tworzenie na terenie miasta miejsc do wypoczynku rodzinnego,
- rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie miasta (np. budowa basenu, tworzenie ścieżek rowerowych); zapewnienie do niej szerszego dostępu,

- tworzenie nowych sekcji sportowych w istniejących na terenie miasta klubach sportowych,
- zwiększenie liczby pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- zwiększenie nakładów finansowych na organizację pozaszkolnych imprez sportowych.

2. Działania w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży:

- przeprowadzanie systematycznych badań profilaktycznych i okresowych,
- zwiększenie dostępu do opieki pielęgniarstwa i lekarskiej, w tym stomatologicznej,
- zwiększenie nakładów finansowych na profilaktykę zdrowotną,
- wybudowanie basenu bądź zapewnienie do niego dostępu,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami służby zdrowia służących promowaniu aktywnego i zdrowego stylu życia,
- prowadzenie dożywiania w szkołach,
- zwiększenie liczby zajęć z gimnastyki korekcyjnej.

3. Działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych:

- zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym właściwej opieki,
- zwiększenie dostępu do rehabilitacji,
- tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowych; zapewnienie środków finansowych na zatrudnienie wykwalifikowanej kadry,
- prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym (nauka akceptacji i tolerancji, organizowanie wspólnych spotkań, imprez, zajęć),
- likwidowanie barier architektonicznych,
- prowadzenie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i organizacjami pozarządowymi (np. Społecznym Stowarzyszeniem Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski) w zakresie udzielania wsparcia dzieciom niepełnosprawnym.

4. Działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży:

- współpraca placówek oświatowych z przedstawicielami policji i służby zdrowia, straży miejskiej i kuratorami sądowymi w zakresie prowadzenia działalności

informacyjnej i edukacyjnej na temat bezpieczeństwa i istniejących zagrożeń (m.in. uzależnieniami); organizowanie konkursów związanych z tą tematyką,

- organizowanie kursów na kartę rowerową,
- zwiększenie liczby patroli policyjnych, m.in. w okolicach placówek oświatowych,
- kontrolowanie miejsc pobytu młodzieży, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.
- wprowadzenie monitoringu do placówek oświatowych,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.

5. Działania w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich:

- monitorowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rodzin dotkniętych problemem ubóstwa,
- udzielanie dzieciom i młodzieży, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, wsparcia finansowego (przyznawanie stypendiów, dofinansowanie wycieczek szkolnych, wypoczynku zimowego i letniego) oraz rzeczowego (wyprawki szkolne, pomoc w uzyskaniu podręczników, przyborów szkolnych i wsparcie w formie dożywiania),
- organizowanie zajęć świetlicowych,
- organizowanie akcji charytatywnych na rzecz dzieci pochodzących z rodzin ubogich,
- nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób i rodzin ubogich.

6. Inne działania mogące mieć wpływ na poprawę sytuacji dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym:

- zwiększenie liczby imprez miejskich, w tym kulturalnych,
- zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

3.2. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół miasta ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów. Wypowiedzi ankietowanych zawierają również informacje o już realizowanych działaniach opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych wśród dzieci i młodzieży.

Sieć placówek oświatowych na terenie miasta tworzą: dwa przedszkola publiczne (nr 1 i 3), do których w roku szkolnym 2006/2007 chodziło 270 dzieci, i jedno przedszkole niepubliczne (prowadzone przez Siostry Służebniczki BDNP), dwie szkoły podstawowe (nr 3 i 4), w których naukę pobierało 955 uczniów, dwa gimnazja (nr 1 i 2), do których uczęszczało 966 uczniów oraz szkoła ponadgimnazjalna, w której uczyło się 1.100 uczniów.

Z dostarczonych przez pięć placówek (dwie szkoły podstawowe, dwa gimnazja i zespół szkół) ankiet, wynika, wszystkie szkoły zapewniają dostęp do Internetu i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej, a cztery prowadzą dożywianie uczniów (w dwóch z nich zapotrzebowanie na tę formę pomocy jest większe). W żadnej badanej placówce nie funkcjonują klasy integracyjne. Wszystkie szkoły zatrudniają pedagoga, cztery – pielęgniarkę, dwie – doradcę zawodowego, a jedna logopedę.

Ogół placówek oferuje zajęcia dodatkowe (m.in. różnorodne tematycznie koła zainteresowań, zajęcia sportowe, teatralne, taneczne, turystyczne, ekologiczne, dziennikarskie i chór), a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze, socjoterapeutyczne (po 3 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne (po 2), psychoterapeutyczne i edukacyjno-profilaktyczne (po 1).

Według pedagogów problemami, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i szkoły, są: trudna sytuacja materialno-bytowa rodzin i ich ubożenie powodowane bezrobociem i niskimi dochodami, dysfunkcje występujące w domu odnoszące się do zaniedbania dzieci (m.in. na skutek migracji zarobkowej), uzależnień i przemocy w rodzinie oraz niski poziom motywacji do nauki.

Według czterech ankietowanych na terenie miasta są rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka. Do takich miejsc zaliczono

m.in.: Park Piastowski, ul. Tkacką i Kościuszki, pustostany (miejsca spotkań młodzieży), ogródki działkowe, okolice stawu miejskiego oraz dworca kolejowego i autobusowego.

Określając działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia na terenie szkoły badani wskazywali na potrzebę kontynuowania programów profilaktycznego i wychowawczego i ich intensyfikacji w zakresie uzależnień, agresji i przemocy, dalszego prowadzenia zajęć wyrównawczych i socjoterapeutycznych, zacieśnienia współpracy z instytucjami wspierającymi działania szkoły, organizowania spotkań z lekarzami specjalistami, przeciwdziałania zjawisku opuszczania zajęć, dostosowania profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych.

Podejmując kwestię badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców, pedagodzy stwierdzili, iż należy przede wszystkim zintensyfikować wywiady środowiskowe i badania ankietowe w celu lepszego rozpoznania sytuacji rodzin uczniów oraz zdiagnozowania aktualnych problemów i zagrożeń (np. skali uzależnień, agresji i przemocy) oraz oczekiwań i potrzeb (m.in. względem instytucji wspierających rodzinę oraz w zakresie oferty spędzania czasu wolnego).

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, ankietowani wskazywali głównie na konieczność zapewnienia szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych i umożliwienie korzystania w szerszym zakresie niż dotychczas z istniejących na terenie miasta obiektów sportowych. Ponadto postulowali zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarach uzależnień, agresji i przemocy oraz zwiększenie dostępu do opieki lekarskiej (szczególnie stomatologicznej) oraz wsparcia w formie dożywiania.

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dziecka, pedagodzy wskazywali m.in. na możliwość organizowania zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych umożliwiających atrakcyjne spędzanie czasu i rozwijanie zainteresowań, udostępniania bazy lokalowej szkoły, realizowania programów profilaktycznego i wychowawczego, prowadzenia terapii psychopedagogicznej (przy finansowym wsparciu zewnętrznych instytucji), diagnozowania problemów i potrzeb występujących wśród uczniów i zgłaszania ich rodzicom oraz instytucjom wspierającym rodzinę i szkołę oraz prowadzenia współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny (np. z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci).

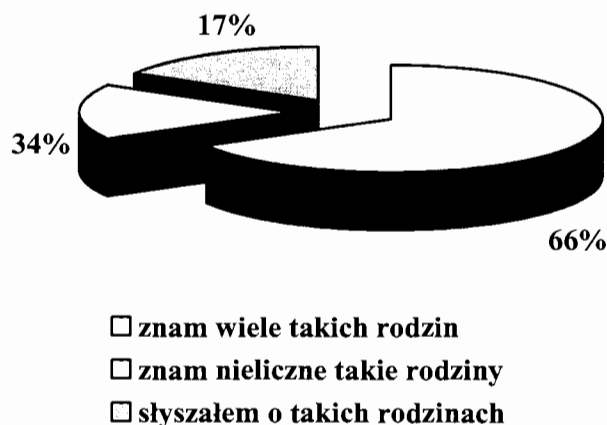

3.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Analiza sytuacji dziecka w środowisku lokalnym jest elementem postępowania diagnostycznego, które, podobnie jak identyfikacja najważniejszych zagrożeń dotyczących dzieci i rodziny na terenie miasta, ma na celu określenie problemów i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego diagnozowano sytuację dziecka w środowisku lokalnym, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych MOPS-u, radnych, mieszkańców miasta.

Poniższe wykresy prezentują obraz najistotniejszych kwestii dotyczących dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.

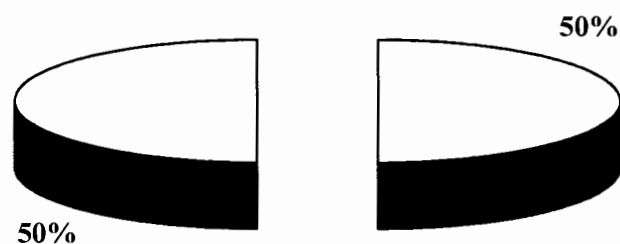
Czy dużo jest rodzin ubogich w mieście?

Badania własne Centrum AV.

Sytuacja materialna rodzin z miasta Chojnów jest niezadowalająca. Większość ankietowanych (66%) stwierdziła, że osobiście zna wiele takich rodzin, kolejne 34% respondentów odpowiedziało, że zna nieliczne takie rodziny, a 17% badanych przyznało, że o nich słyszało. Oznacza to – zważywszy na stosunkowo niewielką liczbę ludności miasta – że statystycznie zjawisko ubóstwa jest znane mieszkańcom z autopsji.

Jaki jest dostęp do rehabilitacji i wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w mieście?

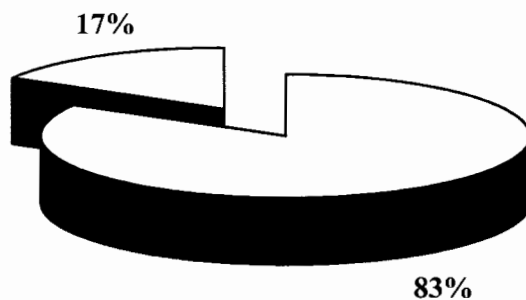

- dobry
- niewystarczający

Badania własne Centrum AV.

Odnosząc się do kwestii dostępności rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, ankietowani mieli podzielone opinie – 50% badanych stwierdziło, że jest ona dobra i tylko samo uznało ją za niewystarczającą.

Ocena organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w mieście

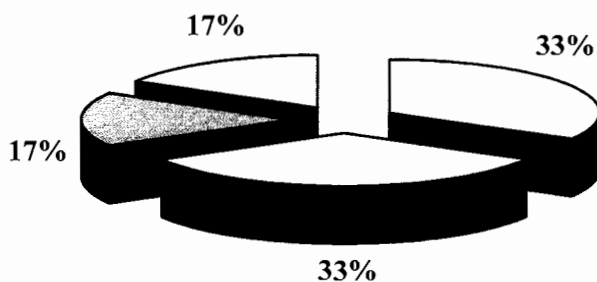

- niewystarczająca
- dostateczna

Badania własne Centrum AV.

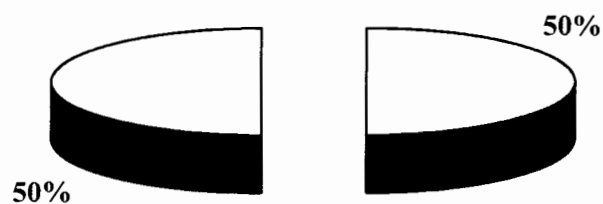
W kwestii organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w mieście, zdecydowana większość ankietowanych (83%) miała negatywne opinie, uznając ją za niewystarczającą. Odmiennego zdania było łącznie 17% badanych, którzy stwierdzili, iż oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży jest dostateczna.

Ocena działań związanych z profilaktyką alkoholową i narkomanią

- dobre
- niewystarczające
- bardzo dobre
- nie mam zdania

Czy dzieci w mieście mają łatwy dostęp do alkoholu i narkotyków?

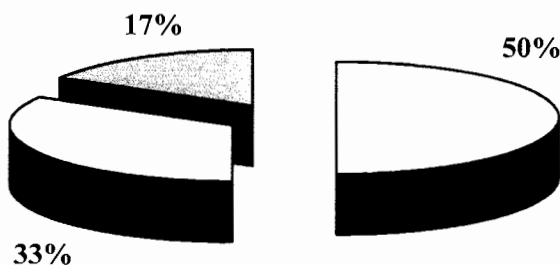

- tak
- dostęp jest zróżnicowany

Badania własne Centrum AV.

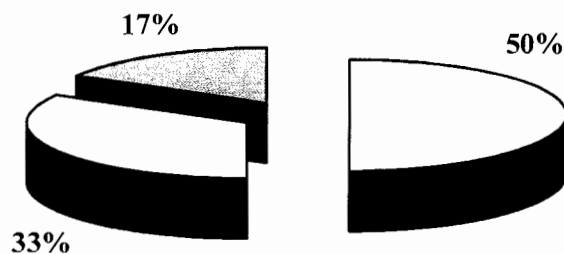
Oceniając realizowane w mieście działania związane z profilaktyką alkoholową i narkomanią łącznie połowa ankieterowanych uznała je za dobre (33%) lub bardzo dobre (17%). Odmienną opinię wyraziło 33% respondentów, a 17% osób nie sprecyzowało swojego stanowiska. W kwestii dostępu nieletnich do alkoholu i narkotyków, połowa ankieterowanych było zdania, że jest on łatwy, a druga połowa stwierdziła, iż jest on zróżnicowany.

Czy szkoły i miejsca publiczne w mieście są bezpieczne dla dzieci?

- tak
- nie mam zdania
- nie

Czy w mieście są rejony wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka?

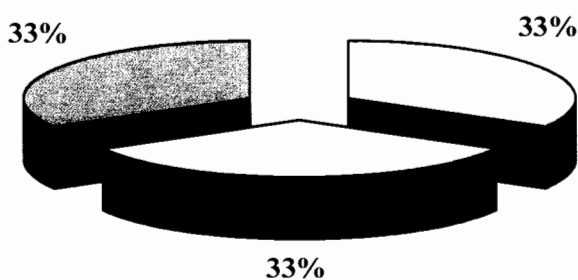

- tak
- nie wiem
- nie

Badania własne Centrum AV.

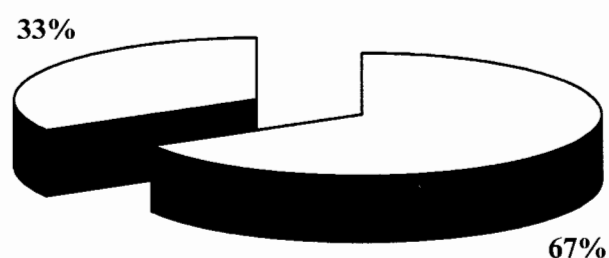
Oceniając stan bezpieczeństwa w szkołach i miejscach publicznych w mieście, połowa ankietowanych stwierdziła, że są one bezpieczne dla dzieci. Odmiennego zdania było 17% respondentów, a aż 33% osób nie zajęło stanowiska. Jednocześnie aż 50% badanych odpowiedziało, iż są rejony w mieście wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka. Zaliczyli do nich m.in. Park Piastowski, ul. Rynek, Tkacką i Kościuszki, pustostany (miejsca spotkań młodzieży), ogródki działkowe, okolice stawu miejskiego, dworca kolejowego i autobusowego oraz placówek szkolnych (np. gimnazjów). Odmiennego zdania było 17% ankietowanych, a aż 33% osób nie potrafiło wyrazić opinii w tej sprawie.

Czy zna Pani/Pan rodziny, w których dzieci są bite i krzywdzone?

- znam nieliczne takie rodziny
- słyszałem o takich rodzinach
- nie słyszałem o takich rodzinach

Czy zdarzają się w mieście przypadki wykorzystywania seksualnego?

- nie wiem o takich zdarzeniach
- wiem o takich przypadkach

Badania własne Centrum AV.

Podjmując kwestię przemocy domowej, której ofiarami są dzieci, większość respondentów (łącznie 66%) stwierdziła, iż zna nieliczne takie rodziny bądź o nich słyszała. Jednocześnie 33% ankietowanych było przeciwnego zdania. Odmiennie opinie respondenci wyrazili w kwestii wykorzystywania seksualnego dzieci – 67% badanych odpowiedziało, że nic nie wie o takich zdarzeniach, a 33% osób przyznało, iż wie o tego rodzaju przypadkach.

Czy należałoby zorganizować więcej miejsc w przedszkolach?

Badania własne Centrum AV.

Analizując potrzebę zwiększenia liczby miejsc w placówkach przedszkolnych, większość badanych (66%) stwierdziła, iż należy podjąć działania w tym kierunku. Jednocześnie 17% respondentów uznało, że nie ma takiej potrzeby i tyłu samo nie miało zdania w tej sprawie.

3.4. SYTUACJA DZIECKA W PERSPEKTYWIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

Informacji o sytuacji dziecka w środowisku lokalnym dostarcza również działająca na danym terenie Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Dane tej instytucji dotyczą takich kwestii, jak liczba osób objętych wsparciem oraz przyczyny i formy udzielanej pomocy.

W 2006 roku pracownicy Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chojnowie świadczyli pomoc 1.029 dzieciom i młodzieży z terenu miasta Chojnow. Głównymi powodami udzielanego wsparcia były problemy w nauce, zaburzenia zachowania i emocji, dysfunkcje występujące w rodzinie (patologia, alkoholizm, niewydolność wychowawcza i opiekuńcza) oraz trudności w wyborze dalszego kierunku kształcenia i zawodu. Udzielana pomoc przybierała formę diagnozy, terapii, warsztatów zawodoznawczych (dla uczniów kl. III gimnazjum), spotkań informacyjnych (np. „Co dalej po maturze?") oraz wydanych opinii w sprawie wczesnego wspomaganie rozwoju

dziecka oraz orzeczeń do kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego i zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

3.5. SYTUACJA DZIECKA I RODZINY W PERSPEKTYWIE ZESPOŁU KURATORSKIEJ SŁUŻBY SĄDOWEJ SĄDU REJONOWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów wynikają ze wskazań sądu opartych na art. 100 Kodeksu rodzinnego. Pomoc ta ma charakter niematerialny i dotyczy umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonującego Orzeczenia w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Złotoryi, pod nadzorem kuratora pozostaje łącznie 55 spraw z terenu miasta Chojnów. Najwięcej z nich – 33 – ma charakter opiekuńczy i wiąże się z ograniczeniem władzy rodzicielskiej wobec 46 dorosłych, pod opieką których przebywa w sumie 63 dzieci. Pozostałe sprawy dotyczą nieletnich (21 spraw) oraz osoby zobowiązanej do leczenia odwykowego (1).

3.6. ZASOBY

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie kwestii dziecka i rodziny są instytucje działające na terenie miasta. Prezentujemy te, które mogą mieć największy wpływ na poprawę sytuacji i dziecka i rodziny.

Nazwa instytucji	Kontakt
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Kolejowa 9, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 218, 81 88597, faks 81 88 218

Przedszkole Miejskie nr 1	ul. Wojska Polskiego 18, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 056
Przedszkole Miejskie nr 3	ul. Krasickiego 1, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 490
Ochronka Sióstr Służebniczek BDNP, Przedszkole Niepubliczne	ul. Dąbrowskiego 4, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 766
Szkoła Podstawowa nr 3	ul. Kościuszki 30 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 543
Szkoła Podstawowa nr 4	ul. Kilińskiego 23, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 350
Gimnazjum nr 1	ul. Reymonta 1, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 332
Gimnazjum nr 2	ul. Konarskiego 4, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 593
Powiatowy Zespół Szkół	ul. Bohaterów Getta Warszawskiego 1, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 96 510
Miejska Biblioteka Publiczna	pl. Zamkowy 2, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 346
Miejski Dom Kultury	ul. Małachowskiego 7, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 621
Muzeum Regionalne	pl. Zamkowy 3, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 353
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	pl. Zamkowy 2, 59-225 Chojnów, tel. (0 76) 81 88 564

3.7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Zespół wspierający Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie w opracowaniu niniejszego dokumentu, opierając się na materiale analitycznym oraz przesłankach wynikających z ogólnopolskich dokumentów diagnostycznych i programowych, uznał, że działania zaprogramowane w ramach lokalnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną powinny służyć:

poprawie stanu funkcjonowania rodziny

poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym

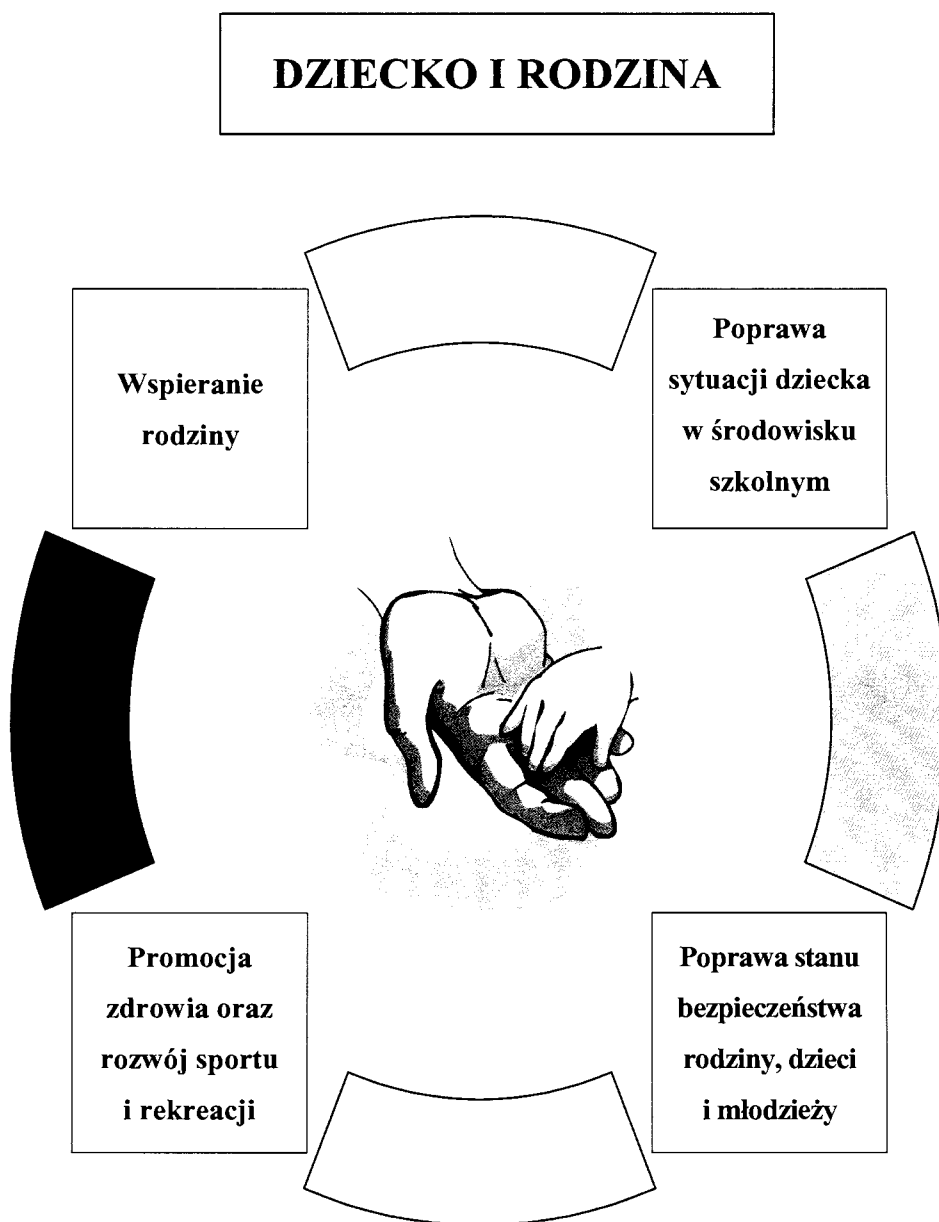
polepszeniu stanu zdrowia populacji, w szczególności poprzez
rozwój sportu i rekreacji

zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa rodziny,
dzieci i młodzieży

Przedstawienie graficzne celów strategicznych Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miasta Chojnów na lata 2008-2013 prezentuje poniżej zamieszczony schemat.

CELE STRATEGICZNE SYSTEMU – PREZENTACJA GRAFICZNA

4. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA

Cel strategiczny 1.

WSPIERANIE RODZINY

Cele operacyjne:

- 1. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.**
- 2. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.**
- 3. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin oraz potrzeb i oczekiwań dotyczących pomocy rodzinie.
2. Analiza i monitoring systemu wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań.
3. Wypracowanie zasad współpracy wszystkich podmiotów w społeczności lokalnej działających na rzecz rodziny.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
2. Budowanie zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego, w tym utworzenie instytucji odpowiedzialnej za przyjmowanie sygnałów o sytuacji kryzysowej rodzin.
3. Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodzin.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Obejmowanie opieką socjalną rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich dożywiania w szkole, wyposażenia w podręczniki i pomoce szkolne.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym szkoły.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2.

POPRAWA SYTUACJI DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Cele operacyjne:

- 1. Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.**
- 2. Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych.**
- 3. Wzmacnianie systemu gwarantującego prawidłowy przebieg procesu wychowania.**
- 4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży.
2. Włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na możliwości indywidualnego rozwoju, twórczego działania oraz sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, przedsiębiorczości i planowania kariery.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, zasiłki, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczkach dydaktycznych).
4. Wypracowanie procedur monitoringu uczniów uzdolnionych, wspierania ich rozwoju, wyróżniania i nagradzania.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Stworzenie systemu usług wspierających proces edukacji uczniów niepełnosprawnych.
2. Tworzenie warunków umożliwiających dostęp uczniów niepełnosprawnych do szkół ogólnodostępnych.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.

2. Wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej, sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych i filantropijnych w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.

Zadania do celu operacyjnego 4:

1. Zapewnienie w szkołach dostępu do opieki psychologa.
2. Inicjowanie programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym dzieci i młodzieży, w tym uzależnieniom, nieprzystosowaniu, wykluczeniu.
3. Organizacja świetlic szkolnych i środowiskowych, w tym parafialnych.
4. Tworzenie warunków do zwiększenia różnych form orientacji i poradnictwa zawodowego.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym szkoły.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3.

<p style="text-align: center;">PROMOCJA ZDROWIA ORAZ ROZWÓJ SPORTU I REKREACJI</p>

Cele operacyjne:

- 1. Rozwijanie warunków służących aktywności ruchowej dzieci i młodzieży.**
- 2. Kompensacja deficytów zdrowotnych oraz wspieranie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wspieranie cyklicznych badań sprawności młodego pokolenia.
2. Wykorzystywanie miejskiej bazy sportowej na cele rekreacyjne i aktywność ruchową dzieci i młodzieży.
3. Stworzenie warunków organizacyjnych i finansowych do optymalnego wykorzystania istniejących obiektów sportowych w placówkach oświatowych, również w godzinach popołudniowych, a dla młodzieży także w godzinach wieczornych.
4. Rozbudowa infrastruktury służącej czynnemu spędzaniu czasu wolnego (place zabaw, boiska sportowe, ścieżki rowerowe).

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Prowadzenie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie edukacyjnych programów prozdrowotnych w szkołach (higiena nauki i pracy, prawidłowe żywienie, wady postawy, uzależnienia).
3. Tworzenie warunków do praktykowania zachowań prozdrowotnych.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym szkoły.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4.

<p style="text-align: center;">POPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA RODZINY, DZIECI I MŁODZIEŻY</p>

Cele operacyjne:

- 1. Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności dzieci i młodzieży.**
- 2. Przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.**
- 3. Ochrona dziecka przed wykorzystywaniem i molestowaniem.**

Zadania do celu operacyjnego 1:

1. Wdrażanie programów ilustrujących zagrożenia cywilizacyjne.
2. Włączanie w realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych policjantów z wydziału prewencji oraz ruchu drogowego.

Zadania do celu operacyjnego 2:

1. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat uzależnień adresowanych do dzieci i młodzieży.
2. Ustawiczne szkolenie nauczycieli związane z zagrożeniem uzależnieniami.
3. Wdrażanie programów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla rodziców.

Zadania do celu operacyjnego 3:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

Odpowiedzialni za realizację celów strategicznych, operacyjnych i zadań:

Rada Miejska i Urząd Miejski, jednostki organizacyjne samorządu miejskiego, w tym szkoły.

Środki finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

5. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w programie będą realizowane w ramach przyjętych zadań w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Zespół przygotowujący dokument uznał, iż w celu poprawy sytuacji dzieci, młodzieży i rodziny w środowisku lokalnym, wskazane byłoby podjąć jako priorytetowe następujące działania:

1. w zakresie poprawy sprawności, upowszechniania sportu i organizacji wypoczynku:

- *rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie miasta; zapewnienie do niej szerszego dostępu;*

2. w zakresie poprawy stanu zdrowia:

- *zwiększenie dostępu do opieki pielęgniarstwa i lekarskiej, w tym stomatologicznej;*

3. w zakresie wsparcia dzieci niepełnosprawnych:

- *prowadzenie działań integracyjnych w środowisku lokalnym (nauka akceptacji i tolerancji, organizowanie wspólnych spotkań, imprez, zajęć);*

4. w zakresie poprawy bezpieczeństwa:

- *współpraca placówek oświatowych z przedstawicielami policji i służby zdrowia, straży miejskiej i kuratorami sądowymi w zakresie prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat bezpieczeństwa i istniejących zagrożeń; organizowanie konkursów związanych z tą tematyką;*

5. w zakresie wsparcia dzieci z rodzin ubogich:

- *udzielanie dzieciom i młodzieży, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, wsparcia finansowego (przyznawanie stypendiów, dofinansowanie wycieczek szkolnych, wypoczynku zimowego i letniego) oraz rzeczowego (wyprawki szkolne, pomoc w uzyskaniu podręczników, przyborów szkolnych i wsparcie w formie dożywiania);*

6. inne działania, mogące przyczynić się do poprawy sytuacji dzieci, młodzieży i rodziny w środowisku lokalnym, które należy podjąć w pierwszej kolejności:

- *zwiększenie dostępu do pomocy terapeutycznej dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.*